

Kvalitetsstandard for behandling af stof- og alkoholmisbrug 2025-2026

Skanderborg Rusmiddelcenter

Godkendt i Byrådet 18.12.2024

Skanderborg
Kommune

Indhold

1.	Om kvalitetsstandarden	1
2.	Opgaver og mål.....	2
2.1	Vision	2
2.2	Mål for rusmiddelindsatsen	3
2.3	Monitorering af indsatsen	3
2.4	Brugerinddragelse	4
2.5	Fremtidig indsats på behandlingsområdet	5
3.	Målgrupper.....	6
4.	Visitation, behandlingsgaranti, frit valg m.m.	7
4.1	Henvendelse.....	7
4.2	Visitation til behandling	7
4.3	Behandlingsgaranti.....	9
4.4	Muligheder for anonymitet	9
4.5	Muligheder for frit valg.....	9
4.6	Regler for betaling for kost og logi	10
4.7	Anvendelse af gavekort i stofbehandling	10
5.	Behandlingsplan og handleplan.....	11
5.1	Behandlingsplan – udarbejdelse og opfølgning.....	11
5.2	Handleplan – udarbejdelse, koordinering og opfølgning.....	11
6.	Behandlingstilbud	12
6.1	Behandlingstilbud til borgere over 30 år	12
6.2	Behandlingstilbud til unge i alderen 13-29 år	15
6.3	Anonym ambulant stofbehandling til borgere over 18 år	20
6.4	Tilbud til pårørende, herunder BRUS.....	21
6.5	Kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud	21
7.	Opmærksomhed på hjemmeboende børn under 18 år.....	23
8.	Information om sagsbehandling og klageadgang	24
8.1	Klage over den sundhedsfaglige behandling.....	24
8.2	Klage over den socialfaglige stofbehandling	24
8.3	Klage over sagsbehandling og personalets optræden mv.	25
8.4	Øvrig klagemulighed – kommunens borgerrådgiver	25
9.	Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling.....	26
	Bilag – relevant lovgivning	27

1. Om kvalitetsstandarden

Denne kvalitetsstandard indeholder en samlet information om den hjælp, som borgere i Skanderborg Kommune kan få, når de ønsker behandling for alkohol- og/eller stofmisbrug.

Det er lovpligtigt for alle kommuner at udarbejde en kvalitetsstandard for stofmisbrugsbehandling for personer over 18 år og at revidere den mindst hvert andet år. Der er ikke krav om, at der også udarbejdes en kvalitetsstandard for alkoholbehandling, men det anbefales af Sundhedsstyrelsen. Da indsatserne på de to behandlingsområder også er nært forbundne i Skanderborg Rusmiddelcenter, omfatter kvalitetsstandarden både alkoholbehandling og stofmisbrugsbehandling.

Kvalitetsstandarden beskriver det serviceniveau for alkohol- og stofbehandling, som Skanderborg Kommune har fastsat i årene 2025-2026.

Kvalitetsstandarden er opbygget i en række afsnit, der samlet omfatter de punkter, som skal indgå ifølge "Bekendtgørelse nr. 1691 af 11. december 2023 om afdækning, gavekort og kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service og om gavekort efter § 34 i barnets lov".

Det drejer sig om følgende punkter:

- De opgaver, som udføres på stofmisbrugsbehandlingsområdet
- Målgruppen for tilbuddene om stofmisbrugsbehandling
- Det overordnende mål for indsatsen, herunder de værdier og normer, indsatsen bygger på
- Den organisatoriske struktur i forhold til behandlingstilbuddene, herunder en beskrivelse af de konkrete typer af behandlingstilbud, der tilbydes
- Visitationsproceduren
- Behandlingsgaranti
- Muligheden for frit valg
- Udarbejdelse af og opfølgning på personens behandlingsplan efter § 101, stk. 8, i serviceloven
- Hvilken målsætning der er for udarbejdelse, koordinering og opfølgning på handleplaner
- Hvordan brugerinddragelsen sikres
- Reglerne for betaling for kost og logi m.v.
- Information om sagsbehandling og klageadgang
- Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling
- Monitorering af indsatsen
- Kommunens retningslinjer for anvendelse af gavekort
- Opmærksomhed på forholdene for evt. hjemmeboende børn under 18 år
- Den fremtidige indsats på stofmisbrugsbehandlingsområdet
- Kvalitetskravene til døgnbehandlingstilbud

Kvalitetsstandarden er drøftet og godkendt i byrådet i Skanderborg Kommune den xx.xx.2024, og skal revideres igen senest i efteråret 2026.

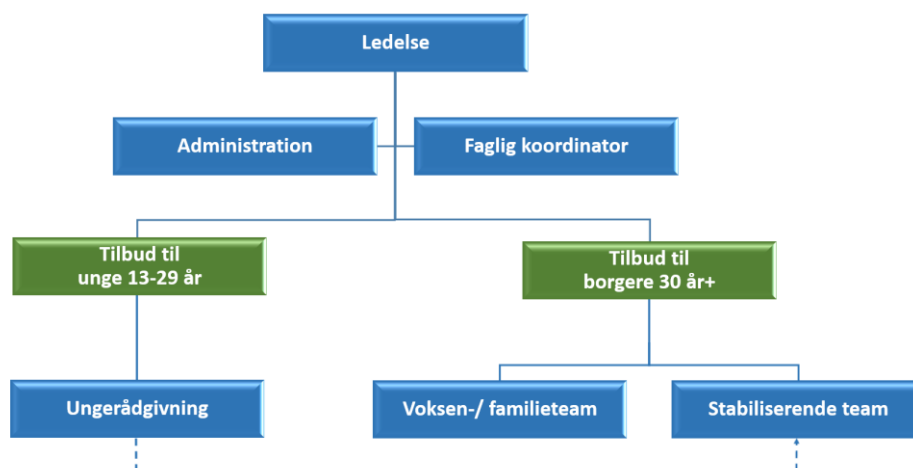
2. Opgaver og mål

Skanderborg Kommune har pligt til at tilbyde behandling til borgere med stof- og alkoholmisbrug ifølge serviceloven § 101 og § 101a, sundhedsloven § 141 og § 142 samt barnets lov § 33 og § 34, jf. kvalitetsstandardens bilag.

Behandlingen skal ifølge lovgivningen iværksættes senest 14 dage efter, borgeren har henvendt sig med ønske om behandling.

Behandlingen varetages af Skanderborg Rusmiddelcenter, som derudover tilbyder støtte, vejledning og rådgivning til pårørende samt vejledning og konsulentbistand til samarbejdspartnere. Rusmiddelcentrets organisation fremgår nedenfor.

Figur 1: Organisationsplan for Skanderborg Rusmiddelcenter (2024)

2.1 Vision

Byrådet i Skanderborg Kommune har vedtaget en vision, som udgør det overordnede værdimæssige grundlag for indsatsen på rusmiddelområdet. Byrådets vision er:

Mennesker møder mennesker:

- Når mennesker møder mennesker, opstår fællesskaber, og dermed skabes grundlaget for, at vi kan skabe udvikling sammen.
- Når vi skaber udviklingen sammen, bringes flere ressourcer i spil, og vi når længere. Og hvis alle er med, når vi ekstra langt.
- Vi sætter en ære i, at vi møder hinanden som mennesker, at der er plads til alle, og at vi forpligter os selv og hinanden på at gøre vores bedste.

Derudover sætter Skanderborg Kommunes socialpolitik og strategi for misbrugsområdet rammerne for indsatsen. Strategien udpeger fokusområder og principper, som er retningsgivende for Skanderborg Rusmiddelcenter. Misbrugsstrategien har tre fokusområder:

1. Gode rammer

- En målrettet indsats med tilbud til alle
- Inddragelse af familie og det nære netværk
- Mestring af eget liv
- Anvendelse af teknologi

2. Synlighed og forebyggende indsatser

- Synlighed
- Opgør med tabu
- Oplysende og forebyggende indsatser
- En aktiv samarbejdspart

3. Samarbejde og helhedsorienterede indsatser

- Helhedsorienterede og sammenhængende indsatser

Kernefortælling

Skanderborg Rusmiddelcenter er organisatorisk placeret i fagsekretariatet Arbejdsmarked & Social i Skanderborg Kommune, hvor indsatserne tager afsæt i følgende kernefortælling:

- Alle borgere i Skanderborg kommune skal via en helhedsorienteret og effektiv beskæftigelses- og socialindsats kunne udfolde sit potentiale for det gode liv. Vi tror på, at uddannelse og job virker for de fleste.

Rusmiddelcentrets vision og mission

Det er Skanderborg Rusmiddelcenters **vision**, at *vi vil være centrum for forandring af rusmiddelproblemer, så vi sammen med borgeren kan lægge trædestenene til en bedre tilværelse.*

Mission: *Det handler om liv. Om at skabe positive livsforandringer og øge livsmestringen for borgere med problematisk brug af rusmidler i lyse af de livsbetingelser, den enkelte har – og om at forbedre livskvaliteten for pårørende til borgere med rusmiddelproblemer.*

2.2 Mål for rusmiddelindsatsen

Det er Skanderborg Rusmiddelcenters mål, at flest mulige borgere opnår kontrol over deres forbrug af rusmidler i form af enten ophør, reduktion eller stabilisering. Det forudsætter, at borgeren både opnår indsigt i egne misbrugsvedligeholdende mønstre og opbygger evne til at mestre eget liv uden at anvende rusmidlet som løsning.

Formålet med rusmiddelbehandlingen er at:

- styrke den enkelte i at indfri eget ønske om ophør, reduktion eller stabilisering
- styrke den enkelte i at sætte sig realistiske mål og opnå varig forandring
- inddrage de pårørende og være opmærksomme på deres vilkår
- forebygge misbrugsrelaterede problemstillinger

2.3 Monitorering af indsatsen

Skanderborg Kommune skal, ifølge bekendtgørelsen om kvalitetsstandard, monitorere indsatsen og opstille måltal for, hvor mange der efter endt behandling udskrives med en status som stoffri eller med et reduceret forbrug.

Der er opstillet følgende måltal:

- Andelen af borgere, der udskrives fra Skanderborg Rusmiddelcenter som færdigbehandlet med enten ophør, reduktion eller stabilisering af forbrug af rusmidler, er mindst 50%

Ifølge bekendtgørelsen skal kommunen desuden fastsætte mål for udviklingen ift. borgere med stofmisbrug, der vender tilbage til behandling inden for 1 år efter afsluttet forløb:

- Skanderborg Rusmiddelcenter tilstræber, at de borgere, der ikke har fået løst deres rusmiddelproblem, vender tilbage til behandling og får den fornødne hjælp. Vi tilstræber samtidig, at så få borgere som muligt har behov for at komme i behandling igen, fordi de har fået løst rusmiddelproblemet i behandlingsforløbet.

Skanderborg Rusmiddelcenter foretager en opfølgning efter henholdsvis 1 og 6 måneder efter afsluttet behandling med henblik på at kunne tilbyde en tidlig indsats til de borgere, der oplever eller er i risiko for at opleve tilbagefald.

Øvrig monitorering

Skanderborg Rusmiddelcenter dokumenterer behandlingsindsatsen og resultaterne af behandlingen, og data herfra indgår løbende i den interne kvalitetsudvikling.

Skanderborg Rusmiddelcenter er derudover forpligtet til at indberette data om behandlingen i de nationale registre: Den nationale stofmisbrugsdatabase, SMDB, og Det Nationale Alkoholbehandlingsregister, NAB. Data og statistik herfra indgår også i den løbende kvalitetsudvikling af behandlingstilbudene i Skanderborg Rusmiddelcenter.

2.4 Brugerinddragelse

Det er helt centralt for Skanderborg Rusmiddelcenter, at den enkelte borger oplever at være inddraget i tilrettelæggelsen af sin behandling og målene for behandlingen, da dette er forudsætningen for, at der kan ske en forandring af rusmiddelproblemet og borgerens liv.

Brugerinddragelsen sikres dels gennem den daglige dialog og dels i forbindelse med borgerens behandlingsplan, der altid udarbejdes og justeres i dialog og samarbejde med den enkelte borger.

For unge under 18 år sker brugerinddragelsen også ved at inddrage den unges forældre og andet relevant netværk omkring den unge.

Hvert år gennemfører Skanderborg Rusmiddelcenter desuden en brugerundersøgelse blandt aktuelt indskrevne borgere, der sætter fokus på borgernes oplevelse af mødet med rusmiddelcentret og tilfredshed med behandlingen. Undersøgelsen består af et spørgeskema, som uddeles til alle borgere, der fremmøder i behandling i løbet af tre uger. Alle borgere opfordres til at deltage, og de medvirker anonymt.

2.5 Fremtidig indsats på behandlingsområdet

Den fremtidige indsats for rusmiddelbehandlingen i Skanderborg Kommune tilrettelægges i overensstemmelse med kommunens socialpolitik, misbrugsstrategi og de politisk vedtagne mål på området. Samtidig tilrettelægges indsatsen under hensyntagen til de nationale retningslinjer på området.

I den kommende indsats i Skanderborg Rusmiddelcenter vil der være særligt fokus på følgende:

- Udvikling og implementering af en traumefokuseret tilgang i rusmiddelbehandlingen. Undersøgelser viser en meget stærk sammenhæng mellem traumeoplevelser og misbrugsproblemer, og at rusmiddelbehandlingen har større effekt for disse borgere, når den er målrettet både traumer og misbrug med fokus på mestring. Tilgangen udvikles med afsæt i et dokumenteret behandlingskoncept fra Center for Rusmiddelforskning.
- Udvikling og implementering af rusmiddelbehandling til unge 13-29 år med autismspektrumforstyrrelser (ASF). Unge med ASF og rusmiddelproblemer har ofte behov for en målrettet, specialiseret behandlingstilgang, der tager hensyn til de særlige udfordringer, som de står med. Rusmiddelbehandling med en ASF-tilpasset tilgang kan øge chancerne for at opnå bedre effekt af behandlingen. Der samarbejdes med Metodecentret om udvikling af tilgangen.
- Øget brug af forskellige digitale løsninger og onlinetilbud med henblik på at øge fleksibilitet og tilgængelighed for borgere, der ønsker rusmiddelfaglig rådgivning og behandling.
- Kontinuerlig kvalitetsudvikling og -sikring af Skanderborg Rusmiddelcenters tilbud, bl.a. via forbedret mulighed for systematisk indhentning og analyse af data fra behandlingen.
- Yderligere udbredelse af kendskabet til Skanderborg Rusmiddelcenter hos både borgere og samarbejdspartnere – med henblik på at sikre, at flere borgere med rusmiddelproblemer søger og modtager behandling.

3. Målgrupper

Skanderborg Rusmiddelcenters tilbud henvender sig til tre målgrupper:

1. *Borgere over 30 år, herunder:*
 - Borgere, der oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og som ønsker at ændre det eller er motiveret for at forholde sig til det.
2. *Unge i alderen 13-29 år, herunder:*
 - Unge, der har et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og unge som ønsker at ændre eller er motiveret for at forholde sig til et problematisk forbrug eller misbrug af rusmidler
3. *Pårørende til personer med et problematisk forbrug af rusmidler, heriblandt*
 - Partner/tidligere partner
 - Forældre
 - Børn og unge op til 24 år
 - Voksne børn (25 år+)
 - Øvrige familiemedlemmer eller nærtstående

Rusmiddelproblemer findes i alle aldersklasser og i flere sværhedsgrader. Målgruppen strækker sig derfor fra unge med eksperimenterende brug til personer med svær afhængighed og de mange sociale, fysiske og psykiske konsekvenser, det kan medføre. Borgere, der søger rådgivning og behandling i Skanderborg Rusmiddelcenter, kommer fra alle samfundslag.

4. Visitation, behandlingsgaranti, frit valg m.m.

4.1 Henvendelse

Alle borgere kan selv henvende sig til Skanderborg Rusmiddelcenter. Der kræves ingen forudgående henvisning eller visitation. Alle borgere kan få rådgivningen anonymt.

Borgerne kan henvende sig telefonisk og personligt - eller online via kontaktmulighederne på rusmiddelcentrets hjemmeside, hvor man kan booke en opringning fra en behandler og/eller en online rådgivningssamtale. Samarbejdspartnere og andre afdelinger i kommunen kan også henvende sig til rusmiddelcentret sammen med en borger, hvis borgeren ønsker det.

Skanderborg Rusmiddelcenter har målrettet information på rusmiddelcentrets hjemmeside, der henvender sig direkte til henholdsvis voksne og unge med rusmiddelproblemer, pårørende og samarbejdspartnere.

4.2 Visitation til behandling

Hvis en borger på 30 år og derover ønsker behandling, vil borgeren få en tid til en indskrivningssamtale hos en rusmiddelbehandler. I samtalen vil behandleren spørge ind til borgerens situation for at sikre, at borgeren bliver visiteret til det rette behandlingstilbud i Skanderborg Rusmiddelcenter.

Er borgeren under 30 år, foregår visitationen i Ungerådgivningen, der varetager al rådgivning og behandling til unge under 30 år med rusmiddelproblemer samt til deres forældre/familier. Den unge får så vidt muligt tildelt samme behandler, som den unge har talt med i den indledende rådgivning.

Skanderborg Rusmiddelcenter visiterer til behandling på baggrund af en helhedsorienteret afdækning af borgerens problemer, behov og ressourcer. Det betyder, at vi bl.a. spørger ind til borgerens rusmidelforbrug, sociale forhold, fysiske og psykiske helbred, arbejde og/eller uddannelse og boligforhold. Hvis der er brug for at indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder, læger mv., sker det kun, hvis borgeren har givet samtykke til dette.

Hvis der er behov for medicinsk substitutionsbehandling, træffer centrets lægekonsulent afgørelse efter samtale med borgeren og i samråd med primær behandler.

Dag- og døgnbehandling

Skanderborg Rusmiddelcenter har et internt døgn-visitationsudvalg, der sammen med afdelingslederen i Skanderborg Rusmiddelcenter træffer beslutning om visitation til og bevilling af dag eller døgnbehandling.

Døgnbehandling er en indgribende foranstaltning, der ikke iværksættes akut, men kræver udredning af borgerens behov og situation. Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder kun døgnophold, når mindre indgribende behandlingsformer vurderes utilstrækkelige, når borgeren er motiveret for behandlingsformen, og når Skanderborg Rusmiddelcenter ud fra borgerens samlede situation vurderer, at pågældende kan profitere af døgnbehandling.

Formålet med døgnbehandling er overordnet, at borgeren i strukturerede og støttende rammer kan arbejde mod øget forståelse for sin misbrugsproblematik og udvikle redskaber til at ændre sine misbrugsvaner.

Når en borger bevilges dag- eller døgnbehandling fra Skanderborg Rusmiddelcenter, er behandlingen gratis for borgeren, dog kan der være en mindre egenbetaling til kost og logi, jf. afsnit 4.6. Uden en henvisning skal borgeren selv betale for behandlingen, og det er ikke muligt efterfølgende at få refunderet beløbet ved Skanderborg Rusmiddelcenter.

Særligt for gravide med alkohol- eller stofmisbrug

Når Skanderborg Rusmiddelcenter visiterer gravide med et alkohol- eller stofmisbrug til døgnbehandling, er Skanderborg Rusmiddelcenter forpligtet til at give den gravide tilbud om at indgå en kontrakt, der giver mulighed for at tilbageholde den gravide i døgnbehandlingen.

Tilbageholdelsen kan ske, når der er en begrundet formodning om, at den gravide kvinde med et alkohol- og/eller stofproblem vil afbryde den aftalte behandling, og det vil være uforsvarligt ikke at tilbageholde den pågældende, hvis:

- den gravide kvinde med et alkohol- og/eller stofproblem frembyder nærliggende og væsentlig fare for at skade fosteret
- udsigten til ophøret af misbruget eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentlig forringet
- den gravide kvinde med et alkohol- og/eller stofproblem frembyder nærliggende fare for sig selv eller andre

Tilbageholdelse kan kun ske, hvis mindre indgribende foranstaltninger er utilstrækkelige.

4.3 Behandlingsgaranti

Der er behandlingsgaranti for behandling af alkohol- og stofproblemer efter serviceloven § 101 og sundhedsloven §141 og § 142 samt barnets lov § 33.

Behandlingsgarantien medfører, at Skanderborg Rusmiddelcenter skal gennemføre afdækning af borgerens problemer og behov sammen med borgeren og træffe afgørelse om behandling inden for 14 dage, så borgeren kan påbegynde sin behandling senest 14 dage efter anmodningen.

4.4 Muligheder for anonymitet

Borgere, der indskrives i alkoholbehandling, har mulighed for at få behandlingen anonymt, jf. sundhedsloven § 141. Anonymiteten ophører dog, hvis der ordineres receptpligtig medicin som fx antabus.

Borgere, der indskrives i stofbehandling, kan få behandlingen anonymt i det anonyme stofbehandlingstilbud, jf. afsnit 6.3 og serviceloven § 101.

4.5 Muligheder for frit valg

Borgere, der ønsker rusmiddelbehandling, har ret til frit valg af behandlingssted. Der er dog ikke frit valg mellem ambulant behandling og dag- eller døgnbehandling, se også afsnit 4.2 om visitation.

Skanderborg Rusmiddelcenter informerer om adgangen til at benytte sig af andre behandlingstilbud og er borgeren behjælpelig med at søge relevant information i forbindelse med det frie valg.

Frit valg ved alkoholbehandling

Hvis en borger ønsker *ambulant alkoholbehandling*, kan borgeren frit henvende sig i en anden kommunes behandlingstilbud eller i andre regionale eller private tilbud, som har indgået aftale med en kommune og er godkendt af Socialtilsynet – dvs. uden forudgående henvisning fra Skanderborg Rusmiddelcenter.

Frit valg ved stofbehandling

Hvis en borger ønsker stofbehandling, skal der først udarbejdes en behandlingsplan af borgerens bopælskommune, dvs. Skanderborg Rusmiddelcenter, og det skal i behandlingsplanen fremgå, hvilket behandlingstilbud borgeren er visiteret til, jf. serviceloven § 101. Borgeren har herefter ret til at vælge et *tilsvarende behandlingstilbud* i et andet offentligt behandlingscenter eller i et privat behandlingstilbud, der er godkendt af Socialtilsynet og registreret i Tilbudsportalen.

Retten til at vælge et andet behandlingssted gælder også medicinsk substitutionshandling (dog ikke lægeordineret heroinbehandling), jf. sundhedsloven § 142. Borgeren skal først tilses af Skanderborg Rusmiddelcenters læge og visiteres til substitutionsbehandling, hvorefter borgeren kan vælge at få behandlingen i et andet godkendt tilbud. Tilbuddet har ret til at afvise borgeren af kapacitetsmæssige grunde.

Adgangen til frit valg i stofbehandling kan i særlige tilfælde begrænses, hvis hensynet til pågældendes fysiske eller psykiske tilstand taler for det.

4.6 Regler for betaling for kost og logi

Den ambulante behandling i Skanderborg Rusmiddelcenter er gratis for borgeren.

Hvis borgeren bevilges midlertidigt ophold i boform efter servicelovens § 107 stk. 2, nr. 2 i form af døgnophold eller halvvejshus, kan borgeren blive opkrævet egenbetaling til kost og logi. Egenbetalingen udregnes på baggrund af borgerens indkomstforhold og økonomiske forpligtelser til egen bolig.

4.7 Anvendelse af gavekort i stofbehandling

Skanderborg Rusmiddelcenter anvender gavekort i stofbehandling til unge, der er indskrevet i behandlingstilbuddet MOVE, som er udviklet af Center for Rusmiddelforskning og Socialstyrelsen.

I forløbet modtager den unge et gavekort på 200 kr. ved hver 2. fremmøde til behandling, maksimalt 8 gange i løbet af et stofbehandlingsforløb. Gavekortet udløses alene ved fremmøde.

Lovgivning på området sikrer, at værdien af gavekortet ikke bliver fratrukket i forsørgelsesydelser eller andre indkomstafhængige ydelser.

Reglerne om brug af gavekort i stofmisbrugsbehandling fremgår af § 101 stk. 9 og stk. 10 i serviceloven, og § 34 i barnets lov, jf. kvalitetsstandardens bilag.

5. Behandlingsplan og handleplan

5.1 Behandlingsplan – udarbejdelse og opfølgning

Skanderborg Rusmiddelcenter udarbejder i samarbejde med borgeren en personlig behandlingsplan, der beskriver behandlingens mål og indhold. Det vil fremgå af behandlingsplanen, hvilket tilbud borgeren er visiteret til, og behandlingen tilrettelægges med afsæt i behandlingsplanen.

Målsætningen for behandlingen udarbejdes individuelt i et samarbejde mellem borger og behandler – og i nogle tilfælde med inddragelse af pårørende. Der arbejdes med mål og delmål i behandlingen for at opnå den ønskede forandring. Målene indskrives i behandlingsplanen, og både mål og behandlingsplan justeres løbende i behandlingsforløbet.

Skanderborg Rusmiddelcenter skal ifølge lovgivningen følge op på behandlingsplanen efter udskrivning for borgere, der har afsluttet et behandlingsforløb i stofmisbrugsbehandling med status som ”færdigbehandlet”, ”udskrevet til et andet tilbud”, ”udskrevet til hospital” eller ”udskrevet med anden årsag til afsluttet behandling”.

Senest 1 måned og igen 6 måneder efter borgeren har afsluttet sit behandlingsforløb, kontakter rusmiddelcentret derfor borgeren med henblik på at forebygge tilbagefald og tilbyde hjælp, hvis borgeren oplever tilbagefald. Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder også denne opfølgning til borgere i alkoholbehandling, selv om det ikke er et lovkrav.

Borgeren bliver oplyst om opfølgningen ved udarbejdelse af behandlingsplanen og så vidt muligt ved udskrivningssamtalen fra Skanderborg Rusmiddelcenter.

Det er som udgangspunkt borgerens tidligere rusmiddelbehandler, der kontakter borgeren med henblik på opfølgning.

5.2 Handleplan – udarbejdelse, koordinering og opfølgning

Ud over en behandlingsplan har borgere i behandling for stofmisbrug samt andre borgere med særlige behov ret til at få udarbejdet en handleplan, jf. serviceloven § 101 og § 141.

En handleplan er et redskab til at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats på tværs af tilbud og forvaltninger med udgangspunkt i borgerens egne ønsker og behov.

Derudover samarbejder Skanderborg Rusmiddelcenter løbende med den regionale behandlingspsykiatri, De praktiserende Læger, Kriminalforsorgen med flere om at koordinere og tilpasse behandlingen ud fra den samlede indsats med fokus på borgerens ønsker og behov.

6. Behandlingstilbud

Behandling i Skanderborg Rusmiddelcenter tilrettelægges altid individuelt og i samarbejde med den enkelte borger. Omdrejningspunktet for behandlingen er en skriftlig behandlingsplan, der udarbejdes sammen med borgeren og justeres undervejs i behandlingsforløbet.

Rusmiddelproblemer påvirker ikke kun den, der har problemet, men i høj grad også de pårørende – især partner og børn. Vi betragter derfor ikke rusmiddelproblemet som et individuelt anliggende men som et relationelt problem og opfordrer til inddragelse af det nære netværk. Forskning på området understøtter, at inddragelse af pårørende i behandlingen kan fremme et positivt behandlingsresultat.

Vi har i særlig grad opmærksomhed på børnenes vilkår og deres selvstændige behandlingsbehov, se også kvalitetsstandardens afsnit 7.

6.1 Behandlingstilbud til borgere over 30 år

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder fire forskellige behandlingsforløb til borgere over 30 år med et problematisk alkohol- eller stofforbrug. Hvilket forløb, borgeren visiteres til, afhænger af resultatet af en afdækning af den enkelte borgers situation, forbrug af alkohol/stoffer, fysisk og psykisk helbred, familiære og sociale forhold m.m. Se også kvalitetsstandardens afsnit 4.2 om visitation til behandling.

I nedenstående figur ses en oversigt over behandlingsforløbene.

Figur 2: Behandlingsforløb for borgere over 30 år:

Henvendelse	Åben/udgående rådgivning			
	Afdækning og visitation til behandlingsforløb			
Behandling	Individuel behandling m. relationsperspektiv • Behandlingsplan • Individuelle samtaler • Parsamtaler • Pårørendesamtaler • Abstinensbehandling • Medicinsk alkohol-behandling • Substitutionsbehandling • Sundhedstilbud Max 24 samtaler inden for 12 måneder	Familieorienteret behandling • Behandlingsplan • Individuelle samtaler • Parsamtaler • Familiesamtaler m. børn • Abstinensbehandling • Medicinsk alkohol-behandling • Substitutionsbehandling • Sundhedstilbud Max 24 samtaler inden for 12 måneder	Stabiliserende behandling Integreret, individuel tilrettelagt behandling og efterbehandling Ikke tidsbegrænset	Online behandling • Behandlingsplan • Samtaler - online og ved fremmøde på SRC efter borgers behov • Brug af apps i forløbet Max 24 samtaler inden for 12 måneder
Opfølgning	Opfølgning 1 + 6 måneder efter udskrivning			

I det følgende uddybes forløbene kort:

- **Åben/udgående rådgivning:**

Der tilbydes råd og vejledning til borgere (også pårørende), der har brug for at vende spørgsmål og problemstillinger i relation til brug og overforbrug af alkohol eller stoffer. Alle borgere kan være anonyme, og rådgivningen kan gives telefonisk, online, i borgerens hjem eller nærmiljø eller ved personlig henvendelse i rusmiddelcentret. Som udgangspunkt tilbydes én rådgivende samtale men ved behov tilbydes yderligere samtaler. Hvis borgeren ønsker behandling, tilbydes indskrivningssamtale og efterfølgende opstart af behandling.

- **Individuel behandling med relationsperspektiv**

Forløbet er målrettet borgere med alkohol- eller stofmisbrugsproblemer, der ikke har børn under 18 år. Behandlingen tilrettelægges med afsæt i graden af afhængighed og andre psykiske, sociale og fysiske problemstillinger. Behandlingen består af individuelle samtaler og af samtaler med inddragelse af pårørende.

- **Familieorienteret behandlingsforløb**

Forløbet er målrettet borgere med alkohol- eller stofproblemer, der har børn under 18 år (eller samvær med børn under 18 år). I behandlingen inddrages hele familien direkte eller indirekte i forløbet, der består af en kombination af individuelle samtaler, parsamtaler og familiesamtaler, hvor børnene deltager. Formålet er at opløse eller reducere rusmiddelproblemet i familien, reducere de enkelte familiedlemmers belastningsgrad og åbne for nye handlemuligheder.

- **Stabiliserende behandlingsforløb**

Forløbet er til borgere med meget svære alkohol- eller stofmisbrugsproblemer, hvor formålet er at forebygge og reducere skaderne af rusmiddelforbruget samt at motivere borgeren til at ændre rusmiddelvaner. Det stabiliserende forløb adskiller sig fra de øvrige forløb ved, at behandlingen primært er omsorgsfokuseret. Målgruppen vil typisk være de mest udsatte borgere, som ikke kan profitere af eller ikke ønsker samtalebehandling. Behandlingen omfatter abstinensbehandling, medicinsk alkoholbehandling, substitutionsbehandling og social behandling samt sundhedstilbud. Forløbet er ikke afgrænset i tid.

- **Online behandling**

Et forløb, der består af online-samtaler og fysiske samtaler på Skanderborg Rusmiddelcenter. Forløbet er for borgere, der ønsker ophør eller reduktion af deres rusmiddelforbrug og som er interesserede i at benytte digitale redskaber imellem samtalerne. Tilbuddet er særligt relevant for borgere, der er i arbejde eller uddannelse, og som derfor kan have vanskeligt ved at fremmøde inden for åbningstiden.

- **Abstinensbehandling og medicinsk alkoholbehandling**

Der tilbydes ambulant abstinensbehandling til borgere, som ønsker at ophøre med at indtage alkohol. Det sker i et tæt samarbejde mellem borgeren, dennes praktiserende læge og Skanderborg Rusmiddelcenters sygeplejerske.

Derudover tilbydes medicinsk alkoholbehandling med forskellige præparater afhængigt af borgerens behov og situation, fx antabus, campral, risolid vitamintilskud. Behandlingen tilbydes i samarbejde med borgerens egen læge med udlevering fra Skanderborg Rusmiddelcenter.

- **Substitutionsbehandling og tilbud om lægesamtale i stofbehandling**

Formålet med substitutionsbehandling er at stabilisere forbruget af euforiserende stoffer, så borgeren kan nedbringe eller ophøre med brugen af illegale stoffer. Substitutionsbehandlingen varetages af Skanderborg Rusmiddelcenters lægekonsulent, der ordinerer substitutionsmedicin. Udlevering sker fra Skanderborg Rusmiddelcenter eller i særlige tilfælde fra et apotek.

Der tilbydes en gratis lægesamtale til borgere, der indskrives i stofbehandling. Samtalen er med Skanderborg Rusmiddelcenters lægekonsulent og skal tilbydes inden for 14 dage efter borgeren har henvendt sig med ønske om stofmisbrugsbehandling. Lægesamtalen giver mulighed for at få en undersøgelse af de fysiske og psykiske problemstillinger, der knytter sig til stofmisbruget.

- **Sundhedstilbud**

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder rådgivning, screening og vaccination til borgere, der er indskrevet i behandling, og som tilhører risikogruppen for hepatitis og HIV. I risikogruppen er de personer, der aktuelt eller tidligere har sniffet eller injiceret deres stof. Derudover tilbydes korte samtaler om ernæring, søvn og motion samt rygestop-tilbud.

- **Udskrivning og opfølgning**

Som udgangspunkt er rusmiddelbehandlingen tilrettelagt efter, at størstedelen kan færdigbehandles inden for 12 måneder. Hvis en borger ønsker at afbryde behandlingen undervejs i forløbet, vil borgeren blive udskrevet og få tilbud om at henvende sig igen ved fornyet ønske om rådgivning eller behandling.

Der følges op på borgerens behandling 1 og 6 måneder efter afsluttet behandling, når borgeren er udskrevet færdigbehandlet, udskrevet til andet tilbud/hospital eller med "anden årsag til afsluttet behandling", jf. serviceloven §101 og afsnit 5 i kvalitetsstandarden om behandlingsplan. Ved opfølgningen kontaktes borgeren med henblik på at forebygge tilbagefald og for at tilbyde rådgivning og evt. genindskrivning i behandling, hvis borgeren har brug for det.

6.2 Behandlingstilbud til unge i alderen 13-29 år

Behandling til unge varetages af Ungerådgivningen i Skanderborg Rusmiddelcenter. Behandlingen tilrettelægges individuelt i et samarbejde med den unge og så vidt muligt med inddragelse af den unges netværk, bl.a. forældre og/eller andre nære pårørende. Hvis den unge er under 18 år, skal forældre/forældremyndighedsindehaverne give samtykke og inddrages i behandlingsforløbet.

Behandling i Ungerådgivningen er helhedsorienteret og tilrettelagt efter mindste-indgriben princip, hvilket vil sige, at behandlerne støtter og hjælper den unge i eget miljø med inddragelse af den unges netværk.

Et behandlingsforløb starter med at undersøge den unges erfaringer med rusmidler og generelle trivsel, og den unge screenes herudover med kortlægningsværktøjet UngMap. Derefter udarbejder behandleren sammen med den unge en behandlingsplan, der beskriver målene med behandlingen, og hvad den unge skal arbejde med for at nå sine mål.

Behandlingen består primært af individuelle samtaler med den unge og evt. familie/pårørende ud fra en individuel vurdering. Inddragelse af forældre og andet nært netværk vægtes højt i alle tilbud, og der arbejdes målrettet med brobygning til relevante fagpersoner omkring den unge.

Formålet med behandlingen er at hjælpe unge med at stoppe eller reducere et problematisk forbrug eller misbrug af rusmidler og hjælpe med at fastholde ophøret eller reduktionen. Behandlingen har både et direkte fokus på rusmidlerne og på hjælp til at reducere de barrierer, der måtte være for at nå den unges rusmiddelrelaterede mål samt på at sætte den unges ressourcer bedst muligt i spil.

Ungerådgivningen arbejder ud fra en helhedsorienteret tilgang, dvs. opmærksomheden er ikke kun rettet mod den unges brug af rusmidler og men også mod den unges tilknytning til skole/uddannelse, job, psykiske og fysiske helbred, sociale relationer mv.

I behandlingen kan der derfor være behov for tæt kontakt til og samarbejde med både det private og professionelle netværk omkring den unge, så rusmiddelbehandlingen koordineres med evt. andre indsatser, fx i forhold uddannelse/job, sociale forhold, bolig. Den unge – og forældrene hvis den unge er under 18 år – skal i så fald give samtykke til, at behandleren må samarbejde og koordinere med andre fagpersoner omkring den unge.

Hjælp og støtte til at løse andre problemer i den unges liv kan være en forudsætning for at kunne arbejde med den unges brug af rusmidler – men ændring af rusmiddelbrug vil altid være hovedformålet i behandlingen.

Behandlingstilbud til unge over 18 år

Ungerådgivningen har flere behandlingstilbud, der er målrettet unge over 18 år med varierende komplekse problemstillinger og rusmiddelbrug, jf. figur 3.

Figur 3: Behandlingsforløb for unge over 18 år:

Henvendelse	Rådgivning og information (1-2 samtaler med rådgivende og motiverende fokus)		
Indskrivning	Afdækning og visitation til behandlingsforløb		
Behandling	Evt. afklarende forløb (1-4 samtaler inden for 4 uger)		
	MOVE Primær behandling: • 12 individuelle samtaler inden for 12-16 uger • Status ved hver 4. samtale Opfølgende behandling: • Op til 18 individuelle samtaler inden for ½ år. Heraf 4 samtaler med fysisk fremmøde. Resterende via telefon/online.	Individuelt tilrettelagt rusmiddelindsats • Individuelle samtaler tilrettelagt ud fra den unges problemstillinger og ressourcer. • Status hver 3. måned • Tilbuddet er fleksibelt med hensyn til intensitet og varighed	Online behandling • Individuelle samtaler som foregår online og evt. ved fremmøde efter den unges behov • Brug af apps i forløbet • Status efter 10 samtaler
Opfølgning	Opfølgning 1 + 6 måneder efter udskrivning		

I det følgende uddybes forløbene kort:

• Rådgivning og information

Indgangen til Ungerådgivningens behandlingstilbud er via en rådgivningssamtale med en behandler. Her kan unge, forældre og samarbejdspartnere henvende sig og få rådgivning anonymt og uforpligtende. For samarbejdspartnere drejer det sig ofte om faglig sparring i forhold til unges brug af rusmidler. Rådgivningen kan foregå online, telefonisk og/eller personligt.

Unge kan få en til to anonyme rådgivende samtaler, som enten fører til en indskrivning i behandling eller til en afslutning. For nogle unge er samtalerne i den anonyme rådgivning tilstrækkelige til at afklare deres nuværende forhold til rusmidler, og rådgivningen kan således være med til at forebygge et øget forbrug. Herudover forsøges der i disse samtaler at gøre en fremtidig henvendelse nemmere for den unge, i tilfælde af at behovet skulle opstå.

Viser det sig, at den unge ønsker og har brug for rusmiddelbehandling, sikres en smidig overgang fra rådgivningen til indskrivning i et af Ungerådgivningens behandlingstilbud. Den unge vil ved opstart af behandlingen blive screenet med UngMap-kortlægningsværktøjet. Den unge får ved første samtale tilbagemelding på kortlægningen af deres behandler.

Rådgivningssamtalerne kan også foregå på skoler og uddannelsesinstitutioner i kommunen, som Ungerådgivningen har indgået et samarbejde med. Her vil en behandler være tilgængelig for de unge på uddannelsesstedet, hvor de kan få en eller flere uforpligtende, rådgivende samtaler om rusmidler. Også lærere m.fl. på uddannelsesstedet kan få faglig sparring.

- **Afklarende forløb**

Unge visiteres til et afklarende behandlingsforløb i de sager, hvor UngMap-afdækningen ikke vurderes at give tilstrækkeligt grundlag for visitation til enten MOVE eller Individuelt tilrettelagt rusmiddelindsats. Rammen for forløbet er 4 samtaler. Indholdet er yderligere undersøgelse af den unges livssituation for at kunne skabe grundlag for at vurdere, hvilket behandlingstilbud der er det rette for den unge.

- **MOVE**

Det primære tilbud i Ungerådgivningen er *MOVE*. *MOVE* er et behandlingskoncept udviklet og afprøvet af Center for Rusmiddelforskning i samarbejde med en lang række kommuner samt Socialstyrelsen. *MOVE* består af 12 samtaler i den primære del af behandlingen, fulgt op af 6 måneders opfølgning med aftagende intensitet.

MOVE er et struktureret forløb, hvor den unge bl.a. modtager påmindelser før hver samtale, modtager en skriftlig status på deres forløb ved hver 4. samtale, samt modtager et gavekort på 200 kr. ved hver 2. fremmøde til behandling (gavekort omfatter dog kun stofbehandling). Behandlingen tilrettelægges med udgangspunkt i UngMap kortlægningen, og den unges progression følges via en Trivsel- og Effekt Monitorering.

- **Individuelt tilrettelagt rusmiddelindsats**

Behandlingen tilrettelægges individuelt og er et tilbud målrettet den gruppe unge, der ikke opleves at kunne profitere af *MOVE*. Dette kan være unge med multikomplekse problemstillinger som eksempelvis nedsat kognitivt funktionsniveau, aktive psykoser, aggressiv adfærd eller lignende. Unge visiteres som udgangspunkt til tilbuddet efter at have modtaget behandling i et *MOVE*-forløb, men kan også bevilges ved indskrivning.

Ofte vil behandlingen i dette tilbud kræve omfattende kontakt og samarbejde med andre lokale og regionale aktører, bl.a. jobcenter, uddannelsesinstitutioner, kriminalforsorgen, psykiatrien, bosteder og kontaktpersoner. Tilbuddet er mere fleksibelt i forhold til antal samtaler samt intensitet. Tilbuddet vurderes hver 3. måned sammen med den unge.

- **Online behandling**

Et behandlingstilbud, der består af online-samtaler og fysiske samtaler i Ungerådgivningen. Forløbet er for unge, der ønsker ophør eller reduktion af deres rusmiddelforbrug, og som er interesserede i at benytte digitale redskaber imellem samtalerne. Tilbuddet er særligt relevant for unge, der er i arbejde eller uddannelse og som derfor kan have vanskeligt ved at fremmøde inden for åbningstiden.

- **Andre ydelser**

Behandlingen i Ungerådgivningen kan suppleres med de ydelser, som er beskrevet i afsnit 6.1 om behandlingstilbud til voksne: Abstinensbehandling, medicinsk alkoholbehandling, substitutionsbehandling og sundhedstilbud.

- **Udskrivning og opfølgning**

Behandlingstilbuddene har forskellig varighed afhængigt af den unges behov og situation. Hvis en ung ønsker at afbryde forløbet undervejs i forløbet, vil den unge blive udskrevet og få tilbud om at henvende sig igen ved fornyet ønske om rådgivning.

Der følges op på den unges behandlingsplan henholdsvis 1 og 6 måneder efter afsluttet behandling, når den unge er udskrevet færdigbehandlet, udskrevet til andet tilbud/hospital eller med "anden årsag til afsluttet behandling", jf. serviceloven §101 og afsnit 5 i kvalitetsstandarden om behandlingsplan. Ved opfølgningen kontaktes den unge med henblik på at forebygge tilbagefald og for at tilbyde rådgivning og evt. genindskrivning i behandling, hvis den unge har brug for det.

Behandlingstilbud til unge under 18 år

Ungerådgivningen har forskellige tilbud om indsats og behandling til unge i alderen 13-17 år. Udover rådgivning og information, som beskrevet ovenfor, tilbydes følgende:

Stofbehandling

Når unge 13-17-årige indskrives i stofbehandling, skal Børnesocialrådgivningen i Skanderborg Kommune inddrages, da de træffer afgørelse om tilbud og foranstaltninger for unge under 18 år. Unge fra 15 år og op indskrives som udgangspunkt i et MOVE-forløb. Undervejs afholdes opfølgningsmøder med Børnesocialrådgivningen, den unge og forældrene. Formålet med møderne er at vurdere det fortsatte grundlag for behandlingen, progression i behandlingen og hvorvidt der er behov for øvrige foranstaltninger. Unge, som ikke profiterer af MOVE-forløbet, visiteres til et individuelt tilrettelagt forløb.

Alkoholbehandling

Unge 13-17-årige, der har behov for alkoholbehandling, indskrives i behandling ifølge sundhedsloven § 141, og der er ikke krav om, at Børnesocialrådgivningen træffer afgørelse. Det betyder, at unge under 18 år som udgangspunkt indskrives i alkoholbehandling på lige vilkår med personer der er fyldt 18 år, dog er der i sundhedsloven krav om, at forældrene inddrages. Ungerådgivningen etablerer så vidt muligt et samarbejde med Børnesocialrådgivningen i forløbet. Unge fra 15 år og op indskrives ligeledes som udgangspunkt i MOVE, og hvis den unge ikke profiterer af dette forløb, visiteres til et individuelt tilrettelagt forløb.

Særligt tilrettelagt forløb for unge 13-14 år:

Unge i alderen 13-14 år, der har behov for stof- eller alkoholbehandling, tilbydes et individuelt tilrettelagt forløb med udgangspunkt i den unges situation og ressourcer. Der vil efter vurdering indgå elementer fra MOVE, men kan også tage udgangspunkt i socialpædagogiske tilgange og metoder. Der vil i dette tilbud være et særligt fokus på samarbejde med den unges netværk, Børn & Unge m.fl.

Pålagt rusmiddelindsats

Den pålagte rusmiddelindsats er et særligt forløb, som kun kan bevilges af Børnesocialrådgivningen. Målgruppen for dette tilbud er unge 13-17 år, der formodes at have et behandlingsbehov pga. stof- eller alkoholforbrug, men ikke ønsker at blive indskrevet i ordinær behandling.

Formålet med tilbuddet er at sikre, at unge i alderen ikke kan frasige sig relevant hjælp, hvis Børnesocialrådgivningen vurderer, at den unge har brug for hjælp pga. en formodet rusmiddelproblematik.

Indsatsen består af et forløb på 5 samtaler med den unge, og forældrene inddrages undervejs. Efter de 5 samtaler afholdes fællesmøde med Børnesocialrådgivningen, hvor både den unge, forældrene og behandler deltager.

Forbedringsforløb

Forbedringsforløb er et særligt tilrettelagt behandlingstilbud til unge 13-17 år, der som følge af en afgørelse ved Ungdomskriminalitetsnævnet er blevet pålagt et forbedringsforløb, der indeholder rusmiddelbehandling. Forløbet tilrettelægges individuelt og i samarbejde med relevante myndigheder.

6.3 Anonym ambulant stofbehandling til borgere over 18 år

Anonym, ambulant stofbehandling er et særligt behandlingstilbud, som Skanderborg Rusmiddelcenter skal tilbyde ifølge serviceloven § 101a.

Målgruppen for tilbuddet er borgere på 18 år og derover i Skanderborg Kommune, der har et problematisk forbrug af stoffer som fx hash, kokain og amfetamin, men som ikke har andre sociale problemer. Borgeren skal være under uddannelse, have arbejde eller have anden tæt tilknytning til arbejdsmarkedet for at få tilbuddet.

Hvis borgeren tilhører målgruppen, visiterer Skanderborg Rusmiddelcenter borgeren til tilbuddet. Borgeren kan være anonym i hele forløbet, der består af en afklarende samtale efterfulgt af et gruppeforløb på 8-12 samtaler og en afsluttende, individuel samtale. Tilbuddet er ikke omfattet af behandlingsgaranti, jf. § 101a.

Af hensyn til anonymiteten skal både forsamtale og behandling foregå et neutralt sted uden for Skanderborg Rusmiddelcenters lokaler (ifølge serviceloven § 101a). Borgeren kan også vælge at få behandlingen i Aarhus men skal i så fald henvises dertil først af tilbuddets behandlere i Skanderborg.

Behandlingen varetages af erfarne rusmiddelbehandlere fra Skanderborg Rusmiddelcenter - eller fra Center for Misbrugsbehandling i Aarhus, hvis behandlingen foregår i Aarhus.

6.4 Tilbud til pårørende, herunder BRUS

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder hjælp til voksne pårørende i form af individuelle samtaler og en pårørendegruppe, der er et struktureret forløb, som ledes af en behandler. Tilbuddene kan også bruges af pårørende, selv om personen med rusmiddelproblemet ikke er indskrevet i behandling.

Formålet på pårørendetilbuddene er dels at hjælpe den pårørende til at forstå egne behov og respektere egne grænser, dels at understøtte borgerens motivation for forandring via den pårørende.

Skanderborg Rusmiddelcenter har særlig opmærksomhed på børn i hjemmet, når en borger indskrives i rusmiddelbehandling, jf. afsnit 7 i kvalitetsstandarden.

Pårørende til unge med rusmiddelproblemer

Ungerådgivningen tilbyder pårørendesamtaler til forældre, samlevende eller andre voksne, som varetager en forælderrolle i forhold til unge, der har et problematisk forbrug af rusmidler. Den unge behøver ikke at være indskrevet i behandling i Ungerådgivningen.

Formålet med tilbuddet er at støtte forældrene og igangsætte en forandringsproces til gavn for familien og den unge. I samtalerne tilbydes forældrene viden og indsigt i den unges valg og situation, og de får inspiration til nye tilgange til samvær og dialog med den unge.

BRUS – hjælp til børn og unge i familier med rusmiddelproblemer

Skanderborg Rusmiddelcenter har et særligt samtaletilbud, BRUS, til børn og unge op til 24 år, der er vokset op i eller lever i en familie med rusmiddelproblemer – hos forældre, søskende eller andre nære pårørende. Tilbuddet består af individuelle og/eller familiesamtaler. Forløbene tilrettelægges altid i forhold til barnets/ den unges alder, behov og situation.

BRUS-tilbuddet er en del af det tværkommunale projekt ”Projekt BRUS”, hvor Skanderborg Kommune samarbejder med 10 andre kommunale rusmiddelcentre om at styrke indsatsen for børn og unge i familier med rusmiddelproblemer. I det fælles projektilbud er der også mulighed for at få hjælp ved online-samtaler, i sms-rådgivning og hos en brevkasse. BRUS er finansieret af nationale midler og løber foreløbigt frem til og med 2025.

6.5 Kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud

Skanderborg Rusmiddelcenter bevilger kun døgnophold på døgnbehandlingssteder, der er godkendt af Socialtilsynene og registreret på Tilbudsportalen.

Se godkendte døgnbehandlingssteder på www.tilbudsportalen.dk

Skanderborg Rusmiddelcenter samarbejder således med døgnbehandlingssteder, der anvender evidensbaserede behandlingsmetoder, og hvor der arbejdes ud fra en anerkendelse af de mål, der forud for døgnophold er udarbejdet mellem borger og behandler i ambulant regi.

For at sikre en højt kvalificeret behandling prioriterer Skanderborg Rusmiddelcenter en tæt opfølgning under et døgnophold. Vi følger altid et tilbud om døgnbehandling op med et tilbud om efterfølgende ambulant behandling eller efterbehandling.

Skanderborg Rusmiddelcenter har bl.a. benyttet følgende behandlingssteder inden for de seneste to år:

- Ringgården (beliggende i Middelfart, Fyn):
 - Målgrupper: Personer i alderen 20-76 år med afhængighed af alkohol eller kokain. I begrænset omfang behandles også personer med afhængighed af andre rusmidler. Ringgården har særligt fokus på at kunne hjælpe personer med dobbeltbelastning, dvs. at man både er afhængig af rusmidler og har andre problemer af psykisk karakter.
 - Behandlingsform: Dobbeltfokuseret afhængighedsbehandling – Ringgården har status som Nationalt Kompetencecenter for Dobbeltfokuseret Afhængighedsbehandling
 - [Mere information på Ringgårdens hjemmeside](#)
- Midtgaarden (beliggende i Bramming, Sydvestjylland):
 - Målgrupper: Personer over 18 år med afhængighed af alkohol og/eller stoffer, heriblandt også personer med psykiatriske problemstillinger.
 - Behandlingsmetoder: CENAPS-modellen (bio-psyko-social model), kognitiv og NLP-terapi.
 - [Mere information på Midtgaardens hjemmeside: Midtgaarden.dk](#)
- Kongens Ø (beliggende i Dronningmølle, Nordsjælland):
 - Målgrupper: Personer i alderen 18-65 år med afhængighed af alkohol og/eller stoffer, der ønsker at arbejde mod alkoholfrihed/stoffrihed
 - Behandlingsmetoder: 12-trinsbehandling (Minnesota-behandling), NADA, Ro-på konceptet, mindfulness, MI - Motiverende samtale m.m.
 - [Mere information på Kongens Ø's hjemmeside: kongensoe.dk](#)
- Slusen (beliggende i Oksbøl, Sydvestjylland):
 - Målgrupper: Personer mellem 17-42 år med stofmisbrug, som ønsker et stoffrit liv.
 - Behandlingsmetoder: Psykodynamisk terapi, Gorski tilbagefaldsbehandling (CENAPS), social færdighedstræning, kognitiv terapi, ADL-træning.
 - [Mere information om Slusen på hjemmesiden: sprængbrættet.nu](#)
- Toftehuset (beliggende i Ribe, Sydvestjylland):
 - Målgrupper: Personer mellem 18-67 år med stofmisbrug og evt. hjemløshed og psykiske lidelser.
 - Behandlingsmetoder: Relationspædagogisk tilgang, kognitiv misbrugsbehandling, adfærdsterapeutisk og miljøterapeutisk tilgang, akupunktur m.m.
 - [Mere information på Toftehusets hjemmeside: toftehuset.dk](#)
- Behandlingscenter Tjele (flere steder i landet):
 - Målgrupper: Personer over 18 år med afhængighed af alkohol og/eller stoffer
 - Behandlingsmetoder: 12-trins behandling (Minnesotamodellen), Motiverende samtale (MI), psykoedukation, kognitiv terapi, ACT (Acceptance and Commitment Training/Therapy), NADA mv.
 - [Mere information på Tjeles hjemmeside: tjele.com](#)

7. Opmærksomhed på hjemmeboende børn under 18 år

Både i opstarten af et forløb og undervejs i behandlingen har Skanderborg Rusmiddelcenter særlig opmærksomhed på, om der er børn i hjemmet under 18 år. I så fald vil børnenes trivsel være et fokuspunkt i behandlingsforløbet.

Borgere på 30 år og derover, som har børn under 18 år i hjemmet, indskrives som udgangspunkt altid i tilbuddet Familieorienteret rusmiddelbehandling. Unge forældre under 30 år indskrives i Ungerådgivningen, og der er særlig opmærksomhed på børnenes situation.

Skanderborg Rusmiddelcenter har samarbejdsaftaler med Børnesocialrådgivningen i Fagsekretariatet Børn og Unge med henblik på at koordinere indsatsen i børnefamilierne.

Skanderborg Rusmiddelcenter har desuden et målrettet samtaletilbud (BRUS) til børn og unge i alderen 0-24 år, der er vokset op eller lever i familier med rusmiddelproblemer. BRUS-tilbuddet er finansieret af nationale midler og eksisterer foreløbigt frem til august 2025.

Underretningspligt

Alle medarbejdere i Skanderborg Rusmiddelcenter har skærpet underretningspligt efter § 133 i barnets lov. Det betyder, at vi har pligt til at underrette Børnesocialrådgivningen, hvis der er mistanke om, at et barn eller en ung under 18 år mistrives, eller hvis vi får kendskab til en kommende forælder med et rusmiddelproblem.

8. Information om sagsbehandling og klageadgang

Borgere kan klage over behandlingen i Skanderborg Rusmiddelcenter, og det kan ske på egen hånd eller ved at få hjælp af andre, fx familie, ven, forening eller advokat.

8.1 Klage over den sundhedsfaglige behandling

Der kan klages over den sundhedsfaglige del af alkohol- og stofbehandling. Man kan fx klage over manglende eller utilstrækkelig lægelig undersøgelse forud for iværksættelse af substitutionsbehandling, over afslag på behandling med bestemte lægemidler, over ændringer af dosisstørrelse, over udleveringsmulighed eller omfanget af ”tag-hjem-ordninger”.

Borgere kan også klage over brud på tavshedspligt, journalføring og afgørelser om aktindsigt i helbredsoplysninger.

Desuden kan der klages, hvis en gravid kvinde er i døgnbehandling for alkoholmisbrug og Skanderborg Rusmiddelcenter ikke har givet tilbud til om at indgå kontrakt, der giver mulighed for at tilbageholde den gravide i døgnbehandling.

Der kan *ikke* klages over kommunens afgørelse om visitation til alkoholbehandling efter Sundhedslovens § 141, dvs. man kan ikke klage, hvis man som borger er uenig i den afgørelse om behandling for alkoholmisbrug, som Skanderborg Rusmiddelcenter har truffet.

Klagen skal indgives til Styrelsen for Patientklager. På styrelsens hjemmeside er der information om klageprocessen og frister for at klage.

Det er et lovkrav, at klager til Styrelsen for Patientklager indgives ved at bruge de digitale klageskemaer på hjemmesiden borger.dk. Der er dog visse undtagelser til kravet, fx for borgere, der er fritaget for digital post, eller som ikke er i stand til at benytte det digitale klageskema på grund af alder, sygdom eller sprog vanskeligheder.

Hvis en borger ikke kan bruge det digitale klageskema, kan borgeren få tilsendt et papirskema ved at kontakte Styrelsen for Patientklager.

- [Hent digitale klageskemaer på borger.dk](http://borger.dk)
- [Få mere information om klagemuligheder på Styrelsen for Patientklagers hjemmeside](#)

8.2 Klage over den socialfaglige stofbehandling

Hvis man som borger er uenig i den afgørelse om stofbehandling, som Skanderborg Rusmiddelcenter har truffet, kan man klage over afgørelsen. Det kan fx være, hvis der er givet afslag på behandling eller døgnbehandling, hvis behandlingen ikke er iværksat inden for 14 dage efter borgerens anmodning (behandlingsgarantien), eller hvis borgeren er uenig i ændringen i behandlingstilbud.

Desuden kan der klages, hvis en gravid kvinde er i døgnbehandling for stofmisbrug og Skanderborg Rusmiddelcenter ikke har givet tilbud til om at indgå kontrakt, der giver mulighed for at tilbageholde den gravide i døgnbehandlingen.

Klager over den sociale stofmisbrugsbehandling skal afleveres eller sendes til kommunen:
Skanderborg Rusmiddelcenter, Ole Lund Kirkegaards Stræde 2F, 8660 Skanderborg

Borgeren kan også sende klagen via hjemmesiden borger.dk Borgeren har også mulighed for at klage mundtligt, og i så fald skal kommunen skrive klagen ned.

Hvis klagen omhandler visitation til behandling, så skal Skanderborg Rusmiddelcenter have modtaget klagen inden for 4 uger efter den dag, borgeren har modtaget afgørelsen. Der er ingen klagefrist for klager over personalet eller over aktindsigt.

Skanderborg Rusmiddelcenter har 4 uger til at genvurdere sagen. Hvis Skanderborg Rusmiddelcenter ikke giver medhold i klagen, skal vi sende klagen videre til Ankestyrelsen og orientere borgeren.

- [Læs om klagemuligheder på Ankestyrelsens hjemmeside](#)

8.3 Klage over sagsbehandling og personalets optræden mv.

Hvis borgere oplever, at de ikke får den nødvendige information om regler og tilbud, eller at de bliver mødt med urimelige regler, kan de klage. Det samme gælder, hvis borgere føler, at de ikke bliver talt ordentligt til af personalet, bliver diskrimineret eller på anden vis føler sig behandlet på ringeagtende måde af personalet.

Borgen kan i så fald klage til ledelsen i Skanderborg Rusmiddelcenter. Det kan ske mundtligt eller skriftligt til: Afdelingsleder Charlotte Nielsen, Skanderborg Rusmiddelcenter, Ole Lund Kirkegaards Stræde 2F, 8660 Skanderborg.

8.4 Øvrig klagemulighed – kommunens borgerrådgiver

Borgere har mulighed for at klage til Skanderborg Kommunes Borgerrådgiver, der særligt tager sig af klager over kommunens sagsbehandling, personalets opførelse eller personalets udførelse af praktiske opgaver, diskrimination mv. Borgere kan også få hjælp til at forstå en afgørelse fra kommunen og anmode Borgerrådgiveren om at deltage som bisidder.

Borgerrådgiveren er en uvildig instans, der har til formål at styrke dialogen mellem borger og kommune samt at tilbyde uafhængig rådgivning og vejledning til kommunens borgere.

Kontakt Borgerrådgiveren:

- Borgerrådgiverens kontor
Kulturhuset (oven på biblioteket)
Parkvej 10, 8660 Skanderborg
Telefon: 2244 4921 / 3056 7751/ 4012 3741

- [Få mere information om borgerrådgiveren på Skanderborg Kommunes hjemmeside](#)

9. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Personalet i Skanderborg Rusmiddelcenter er tværfagligt sammensat og har uddannelsesmæssige baggrunde som socialrådgiver, ergoterapeut, pædagog og sygeplejerske. Derudover er der ansat personale til varetagelsen af administrative og udviklingsorienterede opgaver. Skanderborg Rusmiddelcenter har 16 ansatte.

Alle behandlere er efteruddannede inden for den kognitive referenceramme og den motiverende tilgang (MI), som udgør det metodiske grundlag for indsatsen i Skanderborg Rusmiddelcenter. Disse metoder er velbeskrevne og anses at have en høj grad af evidens både i forhold til stofmisbrugs- og alkoholbehandling.

Nogle af behandlerne har modtaget efteruddannelse inden for familieorienteret rusmiddelbehandling eller CFT (Compassion Focused Theory), som tilhører den såkaldte 3. bølge inden for den kognitive terapi.

Der anvendes ekstern supervision til alle behandlere med henblik på faglig kvalificering.

Bilag – relevant lovgivning

Serviceoven

§ 101

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde social behandling til personer med et stofmisbrug.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om social behandling efter stk. 1 på baggrund af en helhedsorienteret afdækning af personens problemer og behov.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan anmode et behandlingstilbud om at foretage afdækning af personens problemer og behov, jf. stk. 2.

Stk. 4. Tilbud efter stk. 1 skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Stk. 5. En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1 og 2.

Stk. 6. Fristen efter stk. 4 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter stk. 1 og 2.

Stk. 7. Retten til at vælge efter stk. 5 kan begrænses, hvis hensynet til personen taler for det.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at behandlingstilbuddet ved behandlingens start udarbejder en behandlingsplan, der har til formål at sikre sammenhæng mellem de problemer og behov, der er afdækket, jf. stk. 2, og den behandling, der iværksættes.

Stk. 9. I forbindelse med tilbud om behandling efter stk. 1 og under behandlingsforløbet kan kommunalbestyrelsen anvende gavekort mhp. på at fastholde personen i behandling. Med et gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en forretning.

Stk. 10. Gavekort, jf. stk. 9, kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser.

Stk. 11. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om afdækningen af personens problemer og behov efter stk. 2 og om anvendelsen af gavekort efter stk. 9.

§ 101 a

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde anonym, ambulant behandling af stofmisbrug til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men som ikke har andre sociale problemer, hvortil der ydes hjælp efter afsnit V.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen indgår aftale med to eller flere leverandører af tilbud om anonym, ambulant behandling af stofmisbrug, jf. stk. 1, hvoraf mindst ét tilbud skal være beliggende udenfor kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at en person, der ønsker at modtage anonym, ambulant stofmisbrugsbehandling, jf. stk. 1, kan henvende sig til kommunen anonymt via hjemmeside eller telefonisk og indgå aftale om en afklarende samtale om behandlingsbehovet. Den afklarende samtale skal tilrettelægges på en sådan måde, at formålet med anonymitet opnås.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om behandling efter stk. 1 på baggrund af en afklarende samtale, jf. stk. 3, hvorefter personen henvises til de behandlingstilbud, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med efter stk. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de leverandører af tilbud, der er indgået aftale med, jf. stk. 2, skal behandle henvendelser, jf. stk. 3, og træffe afgørelse om behandling på baggrund af en afklarende samtale.

Stk. 6. Afgørelser om behandling efter stk. 4 og 5 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Behandlingen efter stk. 1 skal foregå adskilt fra behandlingstilbud efter § 101 og på en sådan måde, at formålet med anonymitet opnås.

Stk. 8. Behandlingen efter stk. 1 skal udgøre et afgrænset behandlingsforløb af kortere varighed og indeholde gruppebehandling og mulighed for en individuel, afsluttende samtale.

Sundhedsloven

§ 141

Kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere.

Stk. 2. Alkoholbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig til kommunen med ønske om at komme i behandling.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe tilbud om alkoholbehandling i henhold til stk. 1 ved at etablere behandlingstilbud på egne institutioner eller ved indgåelse af aftaler herom med andre kommunalbestyrelser, regionsråd, jf. stk. 4, eller private institutioner.

Stk. 4. Regionsrådet stiller efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen behandlingspladser m.v., jf. stk. 1, til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Stk. 5. Socialtilsynet, jf. lov om socialtilsyn, godkender og fører driftsorienteret tilsyn med alkoholbehandlingssteder, jf. stk. 3. Socialtilsynet skal ved godkendelse af og driftsorienteret tilsyn med alkoholbehandlingssteder benytte sig af den aktuelt bedste faglige viden om metoder og indsatser.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan alene tilvejebringe tilbud om alkoholbehandling, jf. stk. 1 og 3, på alkoholbehandlingssteder, som er godkendt efter § 5 i lov om socialtilsyn, jf. stk. 5. For behandlingssteder, som en kommunalbestyrelse ikke selv har etableret, gælder endvidere, at behandlingsstedet skal have en aftale med mindst én kommune for at kunne indgå i kommunalbestyrelsens tilbud om alkoholbehandling.

Stk. 7. Behandling og rådgivning til alkoholmisbrugere skal ydes anonymt, hvis alkoholmisbrugeren ønsker det.

Stk. 8. Behandling på alkoholambulatorium er vederlagsfri, uanset hvor patienten bor.

§ 142

Kommunalbestyrelsen tilbyder personer, som ønsker at komme i stofmisbrugsbehandling efter denne lov eller efter lov om social service, en vederlagsfri lægesamtale.

Stk. 2. En samtale i henhold til stk. 1 skal finde sted senest inden iværksættelse af stofmisbrugsbehandling efter denne lov eller efter lov om social service.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen tilbyder personer, som har et stofmisbrug, vederlagsfri lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe tilbud om lægelig behandling i henhold til stk. 3 ved at etablere behandlingstilbud på egne institutioner eller ved indgåelse af aftaler herom med andre kommunalbestyrelser, regionsråd eller private institutioner.

Stk. 5. Regionsrådet stiller efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen behandlingstilbud m.v., jf. stk. 3, til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Stk. 6. Behandling i henhold til stk. 3 skal iværksættes, senest 14 dage efter at en person, som ønsker at komme i stofmisbrugsbehandling, har henvendt sig til kommunen med ønske om at komme i lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler.

Stk. 7. En person, som er visiteret til behandling i henhold til stk. 3, kan vælge at blive behandlet på en anden offentlig eller privat institution end den, hvortil bopælskommunen har visiteret, medmindre der er tale om lægelig behandling med diacetylmorfin (heroin). En institution kan afvise at modtage en person, som har valgt institutionen. En offentlig institution kan dog kun afvise at modtage en person, som har valgt institutionen, hvis det er begrundet i kapacitetsmæssige hensyn.

Stk. 8. Fristen i henhold til stk. 6 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet på en anden offentlig eller privat institution end den, hvortil bopælskommunen har visiteret.

Barnets lov

§ 33

Kommunalbestyrelsen skal senest 14 dage efter en henvendelse fra et barn eller en ung under 18 år eller forældrene iværksætte social behandling, jf. § 101, stk. 1, i lov om social service, af barnets eller den unges stofmisbrug, når barnet eller den unge har alvorlige sociale og adfærdsmæssige problemer på grund af stofmisbruget, der medfører, at barnet eller den unge ikke kan fungere i forhold til familie, uddannelse, arbejde eller skole.

Stk. 2. Afgørelse om stofmisbrugsbehandling efter stk. 1 træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

§ 34

Kommunalbestyrelsen kan anvende gavekort som led i social behandling af et barn eller en ung med et stofmisbrug, der får en indsats efter § 32, stk. 1, behandling efter § 33 eller er anbragt efter §§ 46 eller 47, med henblik på at fastholde barnet eller den unge i behandlingen.

Stk. 2. Ved gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en forretning.

Stk. 3. Gavekort efter stk. 1 kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser.

Stk. 4. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af gavekort efter stk.1.

Derudover har følgende bestemmelser også relevans for rusmiddelområdet:

Serviceoven § 10 & § 12 samt barnets lov § 28

Kommunen skal sørge for tilbud om gratis, anonym rådgivning til borgere med henblik på at forebygge sociale problemer og hjælpe over øjeblikkelige vanskeligheder. Bestemmelserne omfatter alle kommunens borgere uanset alder, dvs. både børn, unge og voksne.

På hjemmesiden Retsinformation.dk kan man søge og læse alle gældende love og bekendtgørelser mv.:

[Læs mere på Retsinformations hjemmeside \(link\)](#)

KONTAKT

Alle kan henvende sig til Skanderborg Rusmiddelcenter, der kan kontaktes på alle hverdage på tlf. 8794 7580. Der er telefontid mellem kl. 8.00-12.30, torsdag desuden kl. 15-17.

Det er også muligt at booke tider på rusmiddelcentrets hjemmeside.

Adresse:

Skanderborg Rusmiddelcenter
Ole Lund Kirkegaards Stræde 2F
8660 Skanderborg
Tlf.: 8794 7580

Åbningstider:

Mandag: 8.15-15.30
Tirsdag: 8.15-15.30
Onsdag: 8.15-15.30
Torsdag: 8.15-18.00
Fredag: 8.15-12.00

Ungerådgivningen kan kontaktes direkte på følgende mobilnumre i centrets åbningstid:

- Johanne: 2332 6669
- Marie: 2059 8446
- Martin: 2059 8466

BRUS- Skanderborg kan kontaktes direkte på følgende mobilnummer i centrets åbningstid:

- Helena: 2476 5857

Læs mere om alle tilbud på rusmiddelcentrets hjemmeside:

Skanderborgrusmiddelcenter.dk

The screenshot shows the homepage of the Skanderborg Rusmiddelcenter website. At the top, there is a navigation bar with the logo on the left and links for 'Hvordan kan vi hjælpe dig?', 'Blog', 'Til fagpersoner', 'Om os', and 'Kontakt'. Below the navigation bar is a large hero image of the center's exterior with a green text box overlay that reads: 'Skanderborg Rusmiddelcenter. Vi tilbyder gratis rådgivning og behandling til børn, unge, voksne og familier, hvor der er problemer med alkohol eller stoffer. Ring på 87 94 75 80 og få en uforpligtende samtale.' Below this is a section titled 'Hvordan kan vi hjælpe dig?' with four sub-sections, each featuring a small image and text: 'Er du over 30 år?' (Her kan du finde vores tilbud og forløb til voksne over 30 år), 'Er du under 30 år?' (Ungerådgivningen er til for dig, der er under 30 år), 'Er du pårørende?' (Partner, ven, familiemedlem - vi har også tilbud til dig), and 'Fylder rusmidler derhjemme?' (BRUS er for dig, der vokser op med rusmiddelproblemer derhjemme). At the bottom, there is another green banner with the text: 'Skanderborg Rusmiddelcenter. Vi er Skanderborg Kommunes tilbud om gratis rådgivning og behandling til borgere over 15 år, der oplever problemer med alkohol, hash eller andre stoffer. Vi har også et tilbud til forældre, børn der vokser op i hjem med alkohol/stoffer, andre pårørende og samarbejdspartnere/fagpersoner.' To the right of this banner is a small image of the center's reception desk.